

[EU 2020 és foglalkoztatás]

- EU 2020 fejlesztési stratégia egyik kiemelkedő célkitűzése a foglalkoztatási kapacitás növelése.
- A kijelölt problémák:
 - munkaerő-piaci szegmentáció
 - képzési kimenetek és munkaerő-piaci elvárások hiányos illeszkedése
 - esélyegyenlőség hiánya
 - munkaügyi szolgáltatások hálózati működésének akadozása
- jól érzékelhetőek az alacsony munkaerő-piaci aktivitást mutató megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának területén.

Alacsony munkaerő-piaci aktivitás

- Összességében 938 ezer fő – 432 ezer férfi és 506 ezer nő – tekinthető megváltozott munkaképességűnek:

munkaerő-piaci szerepvállalásukat egészségi állapotuk megakadályozza, illetve valamilyen mértékben nehezíti

Ide tartoznak:

- megváltozott munkaképességű, krónikus betegséggel élők (pszichiátriai betegek, epilepsziások)
- enyhe vagy súlyosabb mértékben fogyatékos emberek (mozgássérült, hallássérült, látássérült, értelmi sérült, beszéd fogyatékos emberek)
- Míg az Európai Unióban a megváltozott munkaképességű, fogyatékos munkavállalók foglalkoztatottsági aránya 40%, addig Magyarországon foglalkoztatottsági arányuk 9-12%.
- A fogyatékos emberek körében hazánkban még mindig átlag alatti az iskolázottsági szint, az alapfokú végzettséget sem sikerül megszerezni 29%-nak.

(KSH, 2008)

Munkaerő-piaci szolgáltatások

- Alternatív szolgáltatások (4M Program, Komplex program, Támogatott foglalkoztatás, Látássérültek Foglalkozási Rehabilitációja)
- Nincs egységes módszertan, nem mindenhol elérhetőek
- Munkaerő-piaci lehetőségek (munkahelyek, piac, közlekedés) régióként eltérőek, a szolgáltatások nem mindig illeszkednek ezekhez a feltételekhez, körülményekhez
- 2006-2010 között összesen mintegy 12 ezer megváltozott munkaképességű ügyfél került a foglalkozás rehabilitációs és munkaközvetítő szolgáltatásokba,
ebből mintegy 3300 fő helyezkedett el, és mintegy 500 fő pedig képzésbe került. A munkába helyezett személyek közül a nyílt munkaerőpiacon elhelyezettek aránya ebben a felmérésben 60%-os (Török és mtsai, 2010, kutatási zárójelentés az SZMM számára).

Hatékony munkaerő-piaci szolgáltatások

- Hozzáférhetőek (lakhelyhez közeliek)
- Hálózatosan működnek, kapcsolódnak a többi munkaerő-piaci szereplőhöz
- Akadálymentesek (fizikai és információs)
- Szükségleteknek és igényeknek való megfelelés: figyelembe veszik a célcsoport és az egyes álláskereső/munkavállaló sajátosságait (pl. munkatempó, mobilitás, teherbírás, speciális segédeszközök használata)
- Cselekvési tervek illeszkednek a munkavállalási készenléti szinthez
- Életpályát meghatározó, az életkorra jellemző, kiemelkedő döntési pontok alkalmával történnek
- Társadalmilag elfogadottak, támogatottak

Vizsgálati módok

- Mennyire reflektálnak a szolgáltatások az adott régió munkaerő-piaci jellegzetességeire, keresletére?
 - Hogyan ellenőrzik a szolgáltatók teljesítményét, melyek a teljesítménymutatók, és történik-e visszacsatolás?
 - **Mennyire elégedettek a résztvevők a nyújtott szolgáltatásokkal?**
 - Gyűjtenek-e adatokat a programokban résztvevők későbbi munkaerő-piaci életútjáról (utókövetések)?
 - Készülnek-e hatástanulmányok a sikerességről, és történnek-e ezek alapján visszacsatolások?
- A minőségi munkaerő-piaci szolgáltatások megvalósításának szempontjai között mind a gazdasági, mind a szakmai, valamint az egyén életútjában jelentkező **megtérülés** a lehangsúlyosabb.

Lehetséges hatékonyság-mutatók

- Jelentkezés és a szolgáltatásba belépés között eltelt idő (kapacitás, hozzáférhetőség, bevonási hatékonyság)
- Igénybevett szolgáltatási óraszám, alkalom (szolgáltatás igénybevételi hatékonyság)
- Végzett tevékenységek által elért változás mértéke:
 - Tudatos életpálya építési készségek fejlődése
 - Önálló álláskeresői készségek fejlődése
 - Kommunikációs, önérvényesítési készségek fejlődése
 - Munkaerő-piaci tudás növekedése
 - Mentális jóllét növekedése, magasabb önbecsülés
- Szolgáltatással való elégedettség mértéke (igénybevevő, hozzátartozók, szakemberek, finanszírozó): pl. szakemberek felkészültsége, légkör, igényekhez való illeszkedés
- Elhelyezkedési ráta, képzésbe kerülési ráta
- Partnerszervezetekkel való együttműködés mértéke, hálózatban való munka
- Szolgáltató szervezet egyéb minőségirányítási mutatói (szakemberek továbbképzése, stabil szervezeti struktúra, akadálymentesség)

Szolgáltatási hatékonyság vizsgálat munkaerő- piaci szolgáltatást igénybevevő látássérültek körében

- Utókövetés a szolgáltatás igénybevétele után (pályakövetés, karrierfejlődés)
- Cél: puha, minőségi változók mérése is szolgáltatásban való részvétel hatására (pl. jóllét, képességek fejlődése)
- Akadálymentességi szempontok: egyenlő esélyű hozzáférés
- Saját online kérdőív
- Jelenleg előzetes adatfelvétel
- Megváltozott munkaképességű és fogyatékos személyek álláskeresési hatékonyságának mérésére kérdőívek fejlesztése folyamatban

Online kérdőív bemutatása

- 0. Tájékoztatás, beszélő szoftverrel való használat instrukciói, bejegyző nyilatkozat

- 1. Adatok, igények

Életkor, nem, munkaerő-piaci státusz, legmagasabb iskolai végzettség, megmaradt munkaképesség mértéke, munkatapasztalat, igények

- 2. Elégedettség

Szolgáltatás szervezése, lebonyolítása, szakemberek, légkör

- 3. Hatások

Amiben változást tapasztalt a szolgáltatás hatására: motiváció, önállóság, mobilitás, együttműködés, stb

- 4. Elhelyezkedés

Éve, munkakör, munkaidő, stb

- 5. Képzés

Képzés kezdési ideje, képzési terület

- 6. Akadályozottság változásai

Otthoni tevékenység, közlekedés, munkahely